

СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК МІСТ НА ОСНОВІ ПРОГРЕСИВНОГО СВІТОВОГО ДОСВІДУ

Віра ШПИЛЬОВА¹, Олександр ЧЕРЕВКО²

¹Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет»

<https://orcid.org/0000-0002-3891-3804>

e-mail: vera_bsh.21@ukr.net

²Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

<https://orcid.org/0000-0003-1809-5960>

e-mail: rector@cdu.edu.ua

У статті здійснено наукове обґрунтування теоретики-методичних особливостей забезпечення стратегічного розвитку міста враховуючи сформований прогресивний світовий досвід. Наголошено про критичну залежність стратегічного розвитку міста від інноваційно-технологічного забезпечення та її подальше посилення. Виділено низку передумов (технологічних, інфраструктурних, організаційних, фінансових, інституційних, соціально-психологічних), що визначають рівень стратегічного розвитку міста та передбачають подолання ризиків та загроз у його досягненні. Узагальнено ознаки стратегічного розвитку міста згідно прогресивного світового досвіду, які стосуються впровадження технологій е-урядування, е-демократії, відкритих даних, цифрової безпеки, діджиталізації інфраструктури, е-сервісів, цифровізації медицини та освіти. Обґрунтовано особливості стратегічного розвитку окремих міст світу та сформувано висновок, що розвиток міст в основному обумовлюється впровадженням інноваційно-технологічних та інформаційно-цифрових розробок. Визначено напрями (інформаційно-цифровий, технологічно-інфраструктурний, організаційно-економічний, інституційно-проектний, фінансово-інвестиційний) та у відповідності до них інструментарій стратегічного розвитку міста.

Ключові слова: місто, стратегічний розвиток, напрями, інструменти, ознаки, досвід, технології.

DOI: 10.31891/mdes/2022-3-15

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Більша частина населення проживає у містах і для забезпечення комфортного проживання вимагається сформувати ефективну та надійну комунікаційну мережу міських послуг, належну фізичну муніципальну інфраструктуру, якісну систему охорони здоров'я та надання соціальних послуг, достатній рівень енергетичної та екологічної безпеки. Досягнення та підтримка такого функціонального стану насамперед обумовлене здатністю органів міського управління впроваджувати прогресивні технології та розширювати і пропонувати інноваційні можливості для розвитку населення і бізнесу. У подальшому такі тенденції будуть посилюватися і залежність розвитку міста від впровадження техніко-технологічних продуктів ставатиме вираженою.

Окрім технологічної залежності стратегічний розвиток міста значним чином обумовлений низкою інших тенденцій, зокрема впровадженням енергоефективних заходів у секторі ЖКГ, забезпеченням громадської безпеки, загальнодоступністю інформаційно-телекомунікаційної взаємодії, проведенням моніторингу якості повітря та води і забезпеченням достатнього їх рівня, ефективним поводженням з відходами та іншим.

Відмітимо необхідність формування передумов, що сприяють вирішенню завдань забезпечення стратегічного розвитку міста та подолання відповідних ризиків і загроз. Йдеться про (1) технологічні та інфраструктурні (забезпечення функціонального стану фізичної інфраструктури в секторах транспорту, енергетики та водопостачання, формування внутрішнього технологічного потенціалу, інтеграція технологій у містобудівні плани, впровадження методики оцінювання ефективності впровадження «розумної» інфраструктури); (2) організаційні (залучення висококваліфікованих кадрів, налагодження процедур державних закупівель, забезпечення координації та комунікацій між усіма органами муніципалітету і іншими учасниками життєздатної інфраструктури (бізнесу, фінансового сектору, освітніх та наукових організацій, громадськості та інших), накопичення відповідного досвіду органами місцевого самоврядування, скоординованість просвітницької роботи серед населення, подолання корупції серед міських чиновників та бюджетних перешкод, активне залучення громадськості до реалізації міських проєктів); (3) фінансові (достатність фінансових ресурсів, наявність інвестицій, у тому числі іноземних, зменшення термінів окупності капіталовкладень, достатність довгострокових кредитних ресурсів); (4) інституційні (реалізація інвестиційної політики стимулювання технологічного розвитку, впровадження єдиних стандартів впровадження технологічних продуктів, розроблення та

реалізація стратегії розбудови «розумної» інфраструктури, створення міського інституту сприяння стратегічного розвитку, згуртованість політичних організацій, органів місцевого самоврядування та громадськості); (5) соціально-психологічні (громадська довіра, позитивне ставлення до інновацій, психологічна готовність до управління та соціальної взаємодії) передумови. Існують й інші передумови стратегічного розвитку міста, що можуть об'єднуватися в окремі групи, але загальна практична цінність їх моделювання полягає у створенні локального привабливого середовища із широкими можливостями для реалізації інноваційно-технологічних проєктів розвитку бізнесу та покращення комфорту жителів.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Пошук ефективних способів розвитку міста є об'єктом досліджень низки науковців, що намагаються визначити сфери застосування передових інновацій та технологій. В основному наукові пропозиції стосуються використання техніко-технологічних продуктів у побудові прогресивної системи міського самоврядування у якій розроблення та реалізація управлінських рішень неможливе без їх широкого впровадження першочергово в інтересах суспільства. Варто відмітити результати досліджень таких науковців, як З. Бурик [2], О. Васильєва [2], Т. Васильців [3], М. Войчук [7], В. Коломечюк [4], Ю. Кравчик [16], Д. Кучебей [6], Р. Лупак [3], К. Маркевич [14], В. Наконечний [5], В. Николаєва [6], Н. Павліха [7], К. Пастух [9], В. Родченко [10], А. Чернихівська [11], І. Чикаренко [12], Л. Шпак [13] та інших.

Відомо, що глобалізаційні тенденції змінюють вимоги до забезпечення стратегічного розвитку міста і це вимагає постійного проведення наукових досліджень стосовно визначення інструментарію для впровадження прогресивних змін. Значну увагу слід приділити характеристикам, що виражено засвідчують розвиток міста, а саме поступ інфраструктури, інформаційно-комунікаційного середовища, інституційно-проєктних відносин, фінансово-інвестиційного забезпечення, організаційно-економічного регулювання.

ВИДЛЕННЯ НЕВИРШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ СТАТТЯ

Для підтвердження прогресивного розвитку міста використовуються різні методики та відповідний аналітичний інструментарій. Водночас варто враховувати необхідність формування дієвої системи стратегічного управління, що вимагає чіткого визначення напрямів та способів реалізації. Також актуальне значення має врахування системи ознак, що підтверджують володіння містом потенціалу для стратегічного розвитку.

Враховуючи масштаби управління та значну кількість ризиків і загроз при моделюванні розвитку міста важливо керуватися успішним світовим досвідом. Йдеться про використання прогресивних технологій муніципальними органами, що здатні ефективно забезпечити вирішення стратегічних завдань в управлінні інфраструктурою та суспільством в цілому. Тут важливо розуміти, що кожне місто варто розглядати окремо, при цьому, не відкидаючи попередньо базові параметри порівняння (чисельність населення, територія, економічний стан та інше). Часто в містах менш розвинених країн передумови для забезпечення поступу є більш ускладненими, зокрема через відсутність доступу до інновацій та технологій, необхідних обсягів фінансових ресурсів, належної якості підготовленої трудової сили та іншого.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є наукове обґрунтування теоретико-методичних особливостей забезпечення стратегічного розвитку міста враховуючи сформований прогресивний світовий досвід. Набір цілей статті стосується вивчення методичного інструментарію, що характеризує сукупність ознак за якими проводиться загальна діагностика тенденцій розвитку міста, набутий досвід окремих міст у досягненні власного зростання, напрями та засоби (інструменти) стратегічного управління забезпеченням містами необхідного рівня розвитку.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Відомо, що розвиток міст критично неможливо забезпечити без залучення провідних інновацій та технологій і з посиленням цифровізації така залежність лише буде посилюватися. Очевидно, що впровадження техніко-технологічних продуктів вимагає підготовленої інфраструктури і готовності міських жителів їх активно використовувати. В більшості випадків

кожен член суспільства перебуває у певній залежності від сучасних технологій і його комфорт головним чином формується навколо інформаційно-технологічних комунікацій.

Також й економіка міста активно пов'язана із процесами цифровізації та діджиталізації. Пропри це відмітимо й інші важливі тенденції для забезпечення її стратегічного розвитку, зокрема (1) проведення інституціональних та структурних реформ у підприємницькому середовищі (надання інституційно-правової підтримки розвитку місцевого підприємництва з орієнтацією на досягнення структурних змін в економіці міста); (2) модернізація системи локального ринку (розвиток інфраструктури ринку, фінансово-ресурсне забезпечення місцевого виробництва, розвиток ритейлу та споживчих послуг), (3) розвиток та посилення конкурентних позицій суб'єктів бізнесу (розширення можливостей підприємств базових видів економічної діяльності міста, підвищення ефективності використання конкурентного підприємницького потенціалу), (4) забезпечення інвестиційного розвитку суб'єктів бізнесу (покращення інвестиційної привабливості господарського комплексу міста, інтеграція місцевих підприємств у загальнонаціональні виробничі ланцюги, розширення ними інновацій-технічної діяльності, стимулювання інтелектуалізації економіки); (5) поглиблення міжсекторального та міжгалузевого співробітництва (формування інтеграційних, коопераційних та кластерних відносин у системі виробництва й розподілу товарів в контексті максимального використання наявних конкурентних переваг міста), (6) накопичення інтелектуального-кадрового потенціалу (збереження та ефективне використання міської соціальної інфраструктури, створення ефективної системи стимулювання інтелектуалізації праці).

Важливою тенденцією розвитку міста слід вважати інституціональні зміни, що передбачають формування нормативно-правового середовища у відповідності до діючого національного законодавства та міжнародних стандартів [8, с. 109–152]. Відмітимо практичну цінність системи заходів щодо удосконалення системи реєстрації та захисту прав на майно і інші цінності; створення муніципальних фондів з розвитку об'єктів інфраструктури; розвитку ринкових інституцій із забезпечення фінансування прогресивних проєктів містобудування; створення відкритої системи даних органів місцевого самоврядування; інституціалізації засад функціонування міських кластерів, бізнес-інкубаторів, технологічних парків та інших інтеграційних об'єднань.

Також не менш стратегічне значення має проведення структурних реформ в економіці міста. Йдеться про удосконалення структури інвестиційних капіталовкладень в інфраструктурні об'єкти, збільшення частки інноваційно орієнтованої продукції місцевого виробництва, удосконалення структури джерел постачання сировини та матеріалів у виробничий сектор, зміну режимів закупівель продукції критично важливої для функціонування та розвитку міської інфраструктури, перерозподіл фінансових потоків в напрямі стимулювання локального виробництва високотехнологічної продукції, раціоналізацію структури бюджетного фінансування міських проєктів, досягнення оптимальної структури містобудівних площ, поліпшення параметрів інформаційно-консультаційного супроводу та комунікацій суб'єктів бізнесу.

Висновки про стратегічний розвиток міст варто формувати за певними методиками та моделями, що мають наукове обґрунтування та експериментально використовувалися в різних країнах. Значна кількість міжнародних рейтингових агенцій пропонують власні результати оцінювання розвитку міст і використовують для цього значну кількість критеріїв [15, с. 1295–1308]. Водночас варто підмітити загальноприйнятну сукупність ознак, що засвідчують відповідність міст базовим критеріям стратегічного розвитку (рис. 1). Відмітимо, що більшість ознак стосується впровадження прогресивних інформаційно-комунікаційних технологій у важливі сфери функціонування міста.

Прогресивний світовий досвід свідчить, що стратегічний розвиток міст варто пов'язувати із такими змінами:

- розширення сфер електронної демократії (впровадження чат-бот технологій у роботу міських служб, створення та розширення сфер подання е-петицій (е-звернень) і надання е-консультацій);
- формування цифрової інфраструктури (створення комплексної міської системи відеоспостереження, стандартизація обробки та зберігання інформації, розвиток зон Wi-Fi, забезпечення кібербезпеки комунального майна);

- розвиток міських електронних сервісів (збільшення кількості безготівкових способів оплати, запровадження процедур електронної ідентифікації особи при отриманні місцевих (державних, комерційних) послуг, розширення інтеперабельності інформаційних реєстрів);
- розвиток цифрової грамотності населення (створення єдиного інформаційно-аналітичного освітнього простору, цифрове оснащення навчальних закладів, створення центрів доступу до цифрової інформації);
- впровадження цифрової медицини (створення єдиного інформаційно-аналітичного простору як для пацієнтів, так і для лікарів, розвиток телемедицини, повне цифрове оснащення об'єктів охорони здоров'я);
- діджиталізація міського транспорту (запровадження безготівкових розрахунків при сплаті транспортних послуг, автоматизація сплати послуг автопаркування, впровадження технологій автоматичного зчитування номерних знаків транспортних засобів у системі контролю міського руху);
- створення міської системи відкритих даних (забезпечення прозорості та відкритості роботи органів місцевого самоврядування, реінжиніринг міської політики відкритих даних);
- впровадження електронного урядування (створення муніципального реєстру жителів міста, розвиток міської інфраструктури геопросторових даних).

Рис. 1. Ознаки стратегічного розвитку міста згідно прогресивного світового досвіду

У світі сформувався перелік міст, що справедливо вважаються лідерами у впровадженні та розширенні сфер застосування інновацій і технологій (табл. 1). Так, у таких містах значна більшість послуг автоматизовані, регулярно удосконалюються та розширюються, постійно та незалежно проводиться їх моніторинг тощо. Що важливо, у них проживають декілька мільйонів людей (до прикладу, Гонконг – 7,5 млн осіб, Сінгапур 5,7 млн осіб), функціонують об'єкти переробної промисловості і для отримання високих стандартів життя налагоджена трудомістка комунальна робота та здійснюються значні капіталовкладення.

Представлені у табл. 1 міста мають значну кількість спільних напрямів розвитку, що стосуються підвищення рівня якості надання комунальних послуг та підвищення громадської довіри до них, автоматизації адміністративних процедур, покращення роботи громадського транспорту, поширення надання дистанційної медичної допомоги, зниження споживання енергії та парникових газів, підвищення ефективності утилізації відходів, зниження рівня криміногенної ситуації.

Таблиця 1

Особливості стратегічного розвитку окремих міст світу

Міста	Особливості стратегічного розвитку
Сінгапур	<ul style="list-style-type: none"> – насичення відеокамерами та датчиками, що відстежують системи дорожнього трафіку, забруднення повітря і води та інше; – впровадження «розумних» світлофорів та місць паркування; – використання технологій дистанційного медичного обслуговування; – тестування безпілотного громадського транспорту
Нью-Йорк	<ul style="list-style-type: none"> – автоматизація системи контролю дорожнього руху; – впровадження штучного інтелекту для подолання та передбачення злочинів; – використання широкої кількості робототехніки у громадських місцях; – дистанційне отримання соціальних та публічних послуг
Барселона	<ul style="list-style-type: none"> – використання Інтернет речей для моніторингу та управління дорожнім рухом; – насичення громадських місць телекомунікаційними ліхтарями із власними IP-адресами; – використання датчиків контролю наповненості сміттєвих баків; – обладнання майданчиків паркування та скупчення людей міні-сенсорами
Гонконг	<ul style="list-style-type: none"> – використання технологій штучного інтелекту при наданні комунальних послуг та послуг у інших сферах муніципалітету; – впровадження інформаційно-технологічних платформ для аналізу та реагування на несприятливі кліматичні умови; – поширення надання online медичних послуг; – розвиток автоматичних систем паркування; – використання датчиків скорочення побутових відходів та мінімізації викидів CO₂
Відень	<ul style="list-style-type: none"> – впровадження порталу відкритих даних, що дозволяє повідомляти та швидко реагувати відповідним службам про кризові життєві ситуації населення; – розбудова телемедичної мережі; – впровадження технологій дистанційного зчитування лічильників для води, електроенергії та інших ресурсів; – цифровізація освітніх послуг та соціальної інтеграції
Стокгольм	<ul style="list-style-type: none"> – впровадження просторово-часових інформаційних платформ; – створення освітніх online-платформ; – встановлення «розумних сміттєвих баків», що здатні працювати на сонячній енергії, пакувати сміття та сигналізувати їх наповненість; – використання альтернативних джерел електроенергії

Водночас стратегічний розвиток міст не може відбуватися на основі окремих техніко-технологічних чи інших впроваджень та потребує належного моделювання. Так важливо визначитися із напрямками стратегічного планування і в контексті їх реалізації здійснювати підбір необхідного інструментарію. Прогресивний світовий досвід засвідчує пріоритетне значення інформаційно-цифрового, технологічно-інфраструктурного, організаційно-економічного, інституційно-проектного, фінансово-інвестиційного напрямів забезпечення стратегічного розвитку міст (рис. 2).

Як вже наголошувалось, для досягнення значного успіху в забезпеченні соціально-економічної стабільності, розвитку комунальної інфраструктури, покращення громадської і екологічної безпеки та іншого необхідно поширювати інформаційну діяльність та впроваджувати сучасні цифрові технології. Так від органів місцевого самоврядування вимагається забезпечити впровадження системи е-урядування та інформаційного обслуговування, розвиток локального інформаційного суспільства, перехід до електронного моніторингу і контролю за використанням комунального майна, впровадження комплексної системи формування та оприлюднення відкритих даних, посилення локальної інформаційної безпеки та кібербезпеки.

Попри необхідність формування інформаційно-цифрового потенціалу важливо розвивати інфраструктурні об'єкти у відповідності до світових технологічних тенденцій. Йдеться про створення інженерно-інноваційних системи розвитку smart-інфраструктури, формування технологічних платформ інноваційної діяльності, збільшення масштабів інформаційно-комунікаційної діяльності об'єктів соціальної інфраструктури, створення інжинірингових центрів реалізації конкурентного потенціалу розвитку міста, активізацію діяльності інженерно-технічних центрів впровадження сучасних технологій. Вважаємо, що технології діджиталізації повинні впроваджуватися в усі можливі сфери життєдіяльності міста і це буде засвідчувати його розвиток, а, відтак, і покращення життя громадян. Саме через інформаційну діяльність можливо налагодити систему якісного моніторингу та контролю роботи об'єктів міської інфраструктури, органів державного регулювання, суб'єктів бізнесу, громадських інституцій і інших та вимагати високої відповідальності щодо виконання норм та стандартів діяльності.

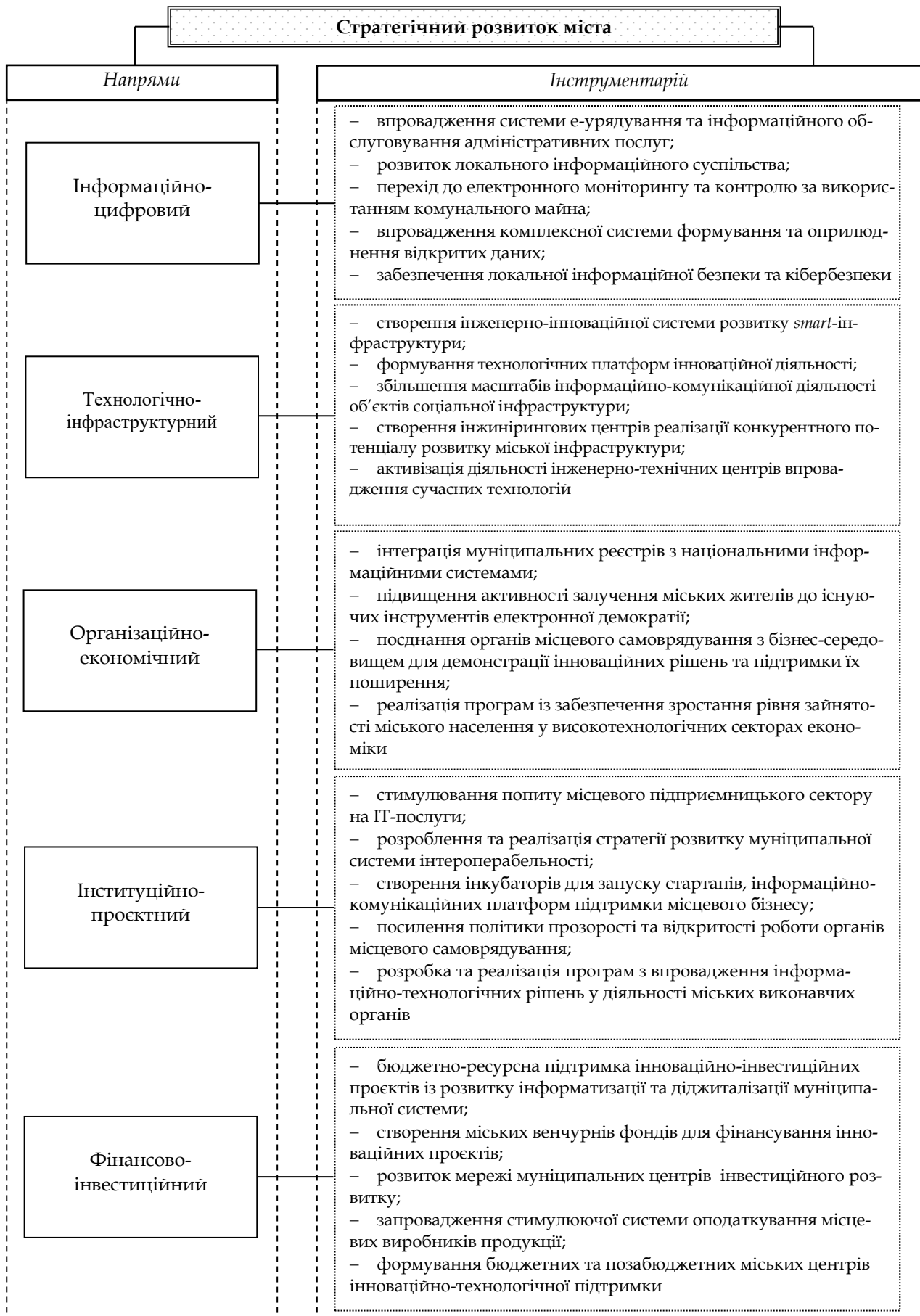

Рис. 2. Напрями та інструментарій стратегічного розвитку міста

Пріоритетне значення мають організаційно-економічні зміни у розвитку міста, що поєднують операції із розширення громадського контролю та покращення бізнес-середовища. Зокрема, це вимагає забезпечення інтеграції муніципальних реєстрів з національними інформаційними системами, підвищення активності залучення міських жителів до існуючих інструментів електронної демократії, поєднання органів місцевого самоврядування з бізнес-середовищем для демонстрації інноваційних рішень та підтримки їх поширення, забезпечення реалізації програм із зростання рівня зайнятості міського населення у високотехнологічних секторах економіки.

Наголошувалося на важливості проведення інституційних реформ у системі економічного розвитку міста. Головні цілі реформування полягають в упорядкуванні та підвищенні прозорості муніципальної системи. Для їх досягнення важливо спроектувати низку заходів, зокрема покращити стимулювання попиту місцевого підприємницького сектору на ІТ-послуги, розробити та реалізувати стратегію розвитку муніципальної системи інтегрованості, створити інкубатори для запуску стартапів та інформаційно-комунікаційних платформ підтримки місцевого бізнесу, посилити політику прозорості та відкритості роботи органів місцевого самоврядування, розробити та реалізувати програму з впровадження інформаційно-технологічних рішень у діяльності міських виконавчих органів. Результатом таких заходів слід вважати створення системи органів та стратегічних планів, що передбачають реалізацію вдало спроектованої політики розвитку та посилення конкурентного потенціалу міста.

Відомою є залежність будь-яких заходів від фінансово-інвестиційного забезпечення і при збільшенні масштабів проектування та реалізації вона лише посилюється. Не говорячи про реалізацію якихось проєктів, потреба міста у фінансовому та інвестиційному капіталу постійно зберігається, а при погіршенні економічного розвитку країни суттєво зростає. Все це визначає важливість раціонального здійснення витрат для вирішення поточних та стратегічних завдань. Тут відмітимо пріоритетне значення наступних заходів, що засвідчуватимуть стратегічний розвиток міста: бюджетно-ресурсна підтримка інноваційно-інвестиційних проєктів із розвитку інформатизації та діджиталізації муніципальної системи; створення міських венчурних фондів для фінансування інноваційних проєктів; розвиток мережі муніципальних центрів інвестиційного розвитку; запровадження стимулюючої системи оподаткування місцевих виробників продукції; формування бюджетних і позабюджетних міських центрів інноваційно-технологічної підтримки. Водночас у місті повинна існувати система ефективного моніторингу та контролю використання бюджетних коштів і для цього доречно залучати як місцеві громадські організації, так і зовнішні інституції, у тому числі міжнародні, з позитивним іміджем у цій сфері. Також пріоритетне значення має зовнішня фінансово-інвестиційна підтримка, що може надаватися як органами загальнодержавного управління через реалізацію національних стратегій та програм, так і міжнародними організаціями у вигляді грантів чи пільгових кредитів.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Стратегічний розвиток міст вимагає застосування прогресивного інструментарію, що враховує особливості формування інфраструктури, інформаційного суспільства, інституціональної системи, інвестиційно-технологічних і фінансово-інвестиційних відносин та іншого. Світовий досвід низки прогресивно розвинутих міст підтверджує, що досягнення необхідних результатів потребує значних ресурсів та системних інституціональних і структурних реформ. Водночас все це повинно відбуватися в контексті розвитку економіки цілої країни, адже розвиток окремих міст є неможливим без загальнодержавної та міжрегіональної підтримки.

Отримані результати підтвердили високу важливість залучення технологій з якими пов'язуються основні напрями реалізації стратегічних рішень. Саме рівень технологічного забезпечення є одним із основних критеріїв забезпечення розвитку міста. Насамперед це пояснюється взаємозалежністю розвитку із сформованістю інфраструктури, яку не можливо ефективно використовувати та покращувати без застосування техніко-технологічних продуктів.

Також враховуються й результати інституціонального, організаційного, інвестиційного та іншого забезпечення стратегічного розвитку міста, які в межах залучення технологій відповідатимуть прогнозованим очікуванням та досягатимуться.

У перспективі подальші дослідження варто сконцентрувати над пошуком засобів та інструментів, що посилюватимуть стратегічний розвиток міст та вдало запроваджуватимуть прогресивні змін на ринку інновацій і технологій. Можна передбачити, що в подальшому лише

зростатиме залежність функціонування та розвитку міст від рівня техніко-технологічного забезпечення і для досягнення необхідних результатів такі тенденції доречно моделювати та достовірно передбачати ризики і загрози.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бурик З. М. Державне регулювання сталого розвитку України: теорія та практика : монографія. Львів : Вид-во Простір М, 2017. 384 с.
2. Васильєва О. І., Васильєва Н. В. Концептуальні засади сталого розвитку територіальних громад. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 8. С. 74–78.
3. Васильців Т. Г., Лулак Р. Л., Рудковський О. В. Роль сектору інформаційно-комунікаційних технологій у формуванні та реалізації потенціалу SMART-спеціалізації на регіональному рівні. *Держава та регіони*. 2019. № 5 (110). С. 162–168.
4. Коломечюк В. В. Методичні підходи до діагностики формування та забезпечення сталого розвитку розумного міста. *Інноваційна економіка*. 2021. № 3–4. С. 74–78.
5. Наконечний В. В. Стратегічне управління розвитком міста: сучасні підходи. *Теорія та практика державного управління*. 2013. Вип. 1. С. 398–405.
6. Николаєва В. І., Кучебей Д. О. Шляхи формування стратегічного розвитку мономіст в Україні. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія : *Державне управління*. 2021. Том 32 (71). № 3. С. 77–82.
7. Павліха Н. В., Войчук М. В. Концептуальні засади управління сталим розвитком міста в умовах європейської інтеграції та реалізації реформи децентралізації. *Регіональна економіка*. 2018. № 3. С. 29–35.
8. Павліха Н. В., Войчук М. В. Організаційно-економічні засади управління сталим розвитком міста : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 256 с.
9. Пастух К. Стратегічне планування розвитку територіальних громад. *Науковий вісник : Державне управління*. 2021. Вип. 1 (1(7)). С. 195–215.
10. Родченко В. Б. Міські комплекси України: чинники та умови організації регулювання соціально-економічного розвитку : монографія. Донецьк : Інститут економіки промисловості НАН України, 2012. 404 с.
11. Черняхівська А. В. Концептуальні засади сталого розвитку місцевого самоврядування. *Проблеми економіки*. 2020. № 3(45). С. 112–117.
12. Чикаренко І. Розширення предметної сфери муніципального менеджменту. *Public Administration Aspects*. 2019. № 7. С. 43–52.
13. Шпак Л. О. Соціальна інфраструктура як складова соціально-економічного розвитку регіону. *Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту. Серія : Економіка і менеджмент*. 2016. № 1. С. 5–8.
14. SMART-інфраструктура у сталому розвитку міст: світовий досвід та перспективи України : аналітична доповідь ; керівник проекту К. Маркевич. Київ : Центр Разумкова, 2021. 400 с.
15. Vasylytsiv T., Levytska O., Lupak R., Kunytska-Iliash M., Gudzoვა O., Zaychenko V., Mulska O. Understanding creative, information and knowledge determinants of the economic growth of the EU regions within smart development strategies. *Management Science Letters*. 2021. Vol. 11. Issue 4. P. 1295–1308.
16. Samiilenko, H., Kyrychenko, S., Kravchuk, Y., Svinarova, H., & Shevchenko, A. (2021). Assessment of Investment Potential of Regions Under the Impact of the Potential-Forming Space Transformation. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*, 21(10), 250-256.

REFERENCES:

1. Buryk, Z. M. (2017). State regulation of sustainable development of Ukraine: theory and practice. Lviv : Prostir M Publishing House. 384 p.
2. Vasilieva, O. I., Vasilieva, N. V. (2018). Conceptual principles of sustainable development of territorial communities. *Investments: practice and experience*. no. 8. P. 74–78.
3. Vasylytsiv, T. G., Lupak, R. L., Rudkovsky, O. V. (2019). The role of the information and communication technology sector in the formation and implementation of the potential of SMART-specialization at the regional level. *State and regions*. no. 5 (110). P. 162–168.
4. Kolomechyuk, V. V. (2021). Methodical approaches to the diagnosis of the formation and sustainable development of a smart city. *Innovative economy*. no. 3–4. P. 74–78.
5. Nakonechny, V. V. (2013). Strategic management of urban development: modern approaches. *Theory and practice of public administration*. 2013. Vol. 1. P. 398–405.
6. Nikolaeva, V. I., Kuchebej, D. O. (2021). Ways of forming the strategic development of monomist in Ukraine. *Scientific notes of TNU named after V. I. Vernadsky. Series : Public Administration*. Vol. 32 (71). no. 3. P. 77–82.
7. Pavlikha, N. V., Voychuk, M. V. (2018). Conceptual principles of sustainable development management of the city in the context of European integration and implementation of decentralization reform. *Regional economy*. no. 3. P. 29–35.
8. Pavlikha, N. V., Voychuk, M. V. (2019). Organizational and economic principles of sustainable development management. Lutsk : Vezha-Druk. 256 p.
9. Pastukh, K. (2021). Strategic planning for the development of territorial communities. *Scientific Bulletin : Public Administration*. Vol. 1 (1(7)). P. 195–215.
10. Rodchenko, V. B. (2012). Urban complexes of Ukraine: factors and conditions of organization of regulation of socio-economic development. Donetsk : Institute of Industrial Economics, National Academy of Sciences of Ukraine. 404 p.
11. Chernykhivska, A. V. (2020). Conceptual principles of sustainable development of local government. *Problems of the economy*. no. 3 (45). P. 112–117.
12. Chikarenko, I. (2019). Expansion of the subject area of municipal management. *Public Administration Aspects*. no. 7. P. 43–52.
13. Shpak, L. O. (2016). Social infrastructure as a component of socio-economic development of the region. *Bulletin of the Eastern European University of Economics and Management. Series : Economics and Management*. no. 1. P. 5–8.

14. Markevich, K. (2021). SMART-infrastructure in sustainable urban development: world experience and prospects of Ukraine. Kyiv : Razumkov Center. 400 p.

15. Vasylytsiv, T., Levytska, O., Lupak, R., Kunytska-Iliash, M., Gudzovata, O., Zaychenko, V., Mulska, O. (2021). Understanding creative, information and knowledge determinants of the economic growth of the EU regions within smart development strategies. *Management Science Letters*. Vol. 11. Is. 4. P. 1295-1308.

16. Samiilenko, H., Kyrychenko, S., Kravchuk, Y., Svinarova, H., & Shevchenko, A. (2021). Assessment of Investment Potential of Regions Under the Impact of the Potential-Forming Space Transformation. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*, 21(10), 250-256.

STRATEGIC DEVELOPMENT OF CITIES BASED ON PROGRESSIVE WORLD EXPERIENCE

VIRA SHPILEVA, OLEXANDR CHEREVKO

¹ Private Higher Educational Establishment "European University"

² Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy

In the article the technological scientific substantiation of the substantiation of strategic development of the city taking into account the formed progressive world experience. The critical dependence of the strategic development of the city on innovation and technological support and its further strengthening has been announced. A number of prerequisites (technological and infrastructural, organizational, financial, institutional, socio-psychological) are identified, which determine the level of strategic development of the city and provide for overcoming risks and threats in its achievement. There are other prerequisites for strategic development of the city, which can be grouped into separate groups, but the general practical value of their modeling is to create an attractive environment with ample opportunities for innovation and technology projects for local business development and improving the comfort of urban residents. The signs of strategic development of the city according to the progressive world experience concerning the introduction of e-government, expansion of e-democracy, formation of digital infrastructure, development of urban e-services, development of digital literacy, introduction of digital medicine mechanisms, digitalization of urban transport, creation of urban open data system. The world experience of a number of progressively developed cities confirms that achieving the necessary results requires significant resources and systemic institutional and structural reforms. The peculiarities of strategic development of individual cities of the world (Singapore, Barcelona, Hong Kong, Vienna, Stockholm) are substantiated and the conclusion is formed that urban development is mainly due to the introduction of innovative technological and information-digital developments. First of all, this is due to the interdependence of development with the formation of infrastructure, which cannot be effectively used and improved without the use of technological products. The directions (information-digital, technological-infrastructural, organizational-economic, institutional-project, financial-investment) and in accordance with them the tools of strategic development of the city are determined.

Key words: city, strategic development, directions, tools, signs, experience, technology.